“INNOVATSION IQTISODIYOT VA MENEJMENT: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR” xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLAR TO‘PLAMI

10.04.2026

квалифицированных кадров, укреплении здоровья населения и обеспечении долгосрочной социально-экономической стабильности.

В целом, сектор услуг является одним из важнейших двигателей устойчивого развития региональной экономики. Этот сектор активизирует экономическую деятельность в регионах, укрепляет связь между производством и потреблением, а также оказывает положительное влияние на развитие внутреннего рынка. Расширение сектора услуг создает основу для создания новых рабочих мест, обеспечивая социальную стабильность, особенно за счет увеличения занятости молодежи и женщин. Кроме того, повышение качества и разнообразия услуг способствует улучшению уровня жизни населения и развитию человеческого капитала. Одновременно сектор услуг повышает инвестиционную привлекательность регионов, улучшает деловую среду и помогает сократить социально-экономическое неравенство между регионами. Исходя из этого, определение развития сектора услуг как приоритета в стратегиях регионального развития и государственных программах, а также широкое внедрение в него современной инфраструктуры, инноваций и цифровых технологий являются важными условиями обеспечения устойчивого экономического роста.

Список использованной литературы

1. Постановление Президента Республики Узбекистан № ПП-78 «О дополнительных мерах по созданию благоприятных условий для устойчивого развития сектора услуг» 2025 г. Источник: https://lex.uz/uz/docs/-7408455

2. Lee, J.W., & McKibbin, W. J. (2018). Service sector productivity and economic growth in Asia. *Economic modelling*, *74*, 247-263

3. https://stat.uz/img/news/analitika-11_2025-eng_p47462.pdf

4. https://tradingeconomics.com/world/employment-in-services-percent-of-total-employment-wb-data.html

Shavqiyev Erkin - SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi professori
Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich - SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi katta o‘qituvchisi **e-mail:** Farkhod1808@gmail.com

ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI INNOVATSION ASOSDA BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Annotatsiya. *Mazkur tezisda elektron savdo xizmatlarini innovatsion asosda boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi. Elektron savdo tizimida boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi platforma boshqaruvi, ma’lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish, avtomatlashtirilgan xizmat ko‘rsatish, raqamli logistika va mijozga yo‘naltirilgan innovatsion yondashuvlar yoritiladi. Tadqiqot yakunida ushbu yo‘nalishda boshqaruv tizimini takomillashtirishga qaratilgan xulosalar hamda amaliy takliflar ishlab chiqiladi.*

Kalit so‘zlar: *elektron savdo, innovatsion boshqaruv, raqamli platforma, avtomatlashtirish, logistika, mijozga yo‘naltirilganlik, ma’lumotlar tahlili, boshqaruv mexanizmi.*

Аннотация. *В данной тезисной работе анализируются вопросы*

совершенствования механизмов управления услугами электронной торговли на инновационной основе. Освещаются платформенное управление, принятие решений на основе данных, автоматизированное обслуживание, цифровая логистика и клиентоориентированные инновационные подходы, способствующие повышению эффективности управления в системе электронной торговли. По итогам исследования сформулированы выводы и практические предложения по совершенствованию системы управления.

Ключевые слова: *электронная торговля, инновационное управление, цифровая платформа, автоматизация, логистика, клиентоориентированность, анализ данных, механизм управления.*

Abstract. *This thesis analyzes the improvement of management mechanisms for e-commerce services on an innovative basis. It highlights platform management, data-driven decision-making, automated service processes, digital logistics, and customer-oriented innovative approaches that enhance managerial efficiency in e-commerce. The study concludes with findings and practical recommendations aimed at improving the management system.*

Keywords: *e-commerce, innovative management, digital platform, automation, logistics, customer orientation, data analytics, management mechanism.*

Elektron savdo xizmatlari zamonaviy iqtisodiy rivojlanish sharoitida nafaqat savdo operatsiyalarini amalga oshirish vositasi, balki yangi boshqaruv yondashuvlarini talab qiladigan murakkab raqamli tizim sifatida shakllanmoqda. Bunday tizimda boshqaruv mexanizmi an’anaviy savdo korxonalaridagi kabi faqat mahsulot harakati yoki sotuv hajmini nazorat qilish bilan cheklanmaydi. U platforma faoliyati, buyurtmalarni qayta ishlash, mijozlar oqimini boshqarish, elektron to‘lovlar monitoringi, logistika jarayonlari va qayta aloqa tizimini bir butun holda muvofiqlashtirishni nazarda tutadi. Shu sababli elektron savdo xizmatlarini innovatsion asosda boshqarish masalasi bugungi kunda alohida ilmiy ahamiyat kasb etmoqda.

Innovatsion boshqaruv mexanizmi, avvalo, elektron savdo jarayonida qarorlar qabul qilishning sifat jihatidan yangilanishini anglatadi. An’anaviy boshqaruv usullarida ko‘proq o‘tgan davr natijalari, umumiy bozor kuzatuvlari va subyektiv tajribaga tayanilgan bo‘lsa, elektron savdo tizimida real vaqt rejimida shakllanadigan ma’lumotlar oqimi boshqaruvning asosiy manbaiga aylanadi. Xaridorlar xatti-harakati, qidiruv tendensiyalari, buyurtma dinamikasi, mahsulotlar bo‘yicha talab o‘zgarishi va yetkazib berish ko‘rsatkichlari asosida qaror qabul qilish boshqaruv samaradorligini sezilarli ravishda oshiradi. Demak, innovatsion boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirishning markazida ma’lumotlarga asoslangan yondashuv turadi.

Elektron savdo xizmatlarini boshqarishda platforma mexanizmining o‘rni ham juda muhimdir. Platforma nafaqat mahsulotlar joylashtiriladigan texnik maydon, balki sotuvchi, xaridor, to‘lov tizimi va logistika xizmatlari o‘rtasida uzviy aloqani ta’minlaydigan boshqaruv markazidir. Platformaning qulay interfeysga ega bo‘lishi, buyurtmalarni avtomatik qayta ishlashi, mahsulot tavsiflarini tizimli boshqarishi va mijoz bilan tezkor aloqa o‘rnatishi boshqaruv

sifatini oshiradi. Shu nuqtai nazardan, elektron savdoda innovatsion boshqaruv platforma imkoniyatlaridan maksimal foydalanish, funksiyalarni optimallashtirish va xizmat koʻrsatish bosqichlarini raqamlashtirish bilan chambarchas bogʻliqdir.

Avtomatlashtirilgan xizmat koʻrsatish tizimlari ham boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirishda muhim oʻrin egallaydi. Chat-botlar, avtomatik buyurtma tasdiqlash, elektron kuzatuv tizimi, standart savollarga avtomatik javob berish va raqamli tavsiya modullari mijozlar bilan ishlash samaradorligini oshiradi. Bunday tizimlar inson omilidan kelib chiqadigan xatolarni kamaytiradi, vaqt tejalishini ta’minlaydi va bir vaqtning oʻzida koʻp sonli murojaatlarni qayta ishlash imkonini beradi. Natijada xizmat sifati yaxshilanadi, mijozning platformaga boʻlgan ishonchi ortadi va boshqaruv resurslari nisbatan samaraliroq taqsimlanadi.

Elektron savdo xizmatlarida logistika boshqaruvining innovatsion shakllarini joriy etish ham alohida ahamiyatga ega. Buyurtmaning qaysi bosqichda ekanini real vaqt rejimida kuzatish, ombor zaxiralarini avtomatik nazorat qilish, yetkazib berish marshrutlarini optimallashtirish va qaytarib olish jarayonlarini soddalashtirish boshqaruv mexanizmining amaliy natijasini belgilaydi. Agar logistika jarayoni raqamli boshqaruv bilan integratsiyalashmagan boʻlsa, savdo hajmining ortishi xizmat sifatiga salbiy ta’sir koʻrsatishi mumkin. Shu sababli innovatsion boshqaruv mexanizmi savdo va logistika oʻrtasidagi axborot almashinuvini yagona tizimda tashkil etishni talab qiladi.

Mijozga yoʻnaltirilgan boshqaruv modeli elektron savdo xizmatlarining barqaror rivojlanishida eng muhim yoʻnalishlardan biridir. Xaridor talabini chuqur oʻrganish, individual takliflar ishlab chiqish, sodiqlik dasturlarini shakllantirish va qayta aloqani tezkor boshqarish boshqaruv tizimining zamonaviy talabi hisoblanadi. Innovatsion boshqaruv aynan mijoz tajribasini markazga qoʻygan holda shakllanadi. Chunki elektron savdo sharoitida xaridor faqat mahsulotni emas, balki qulay xizmat, aniq axborot, tezkor aloqa va ishonchli servisni ham sotib oladi. Shunday ekan, boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish mijoz ehtiyojiga moslashuvchan, tezkor va tahliliy yondashuvni talab etadi.

Shu bilan birga, elektron savdo xizmatlarini innovatsion asosda boshqarishda inson kapitalining roli ham yuqori. Raqamli platformalarni boshqarish, mijoz ma’lumotlarini tahlil qilish, raqamli marketingni yuritish va avtomatlashtirilgan tizimlar bilan ishlash uchun malakali kadrlar zarur. Texnologiya qanchalik rivojlangan boʻlmasin, uni samarali boshqaradigan mutaxassislar yetarli boʻlmasa, kutilgan natijaga erishish qiyinlashadi. Shu bois boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish masalasi texnologik yangilanish bilan bir qatorda kadrlar malakasini muntazam oshirish bilan ham bogʻliqdir.

Elektron savdo xizmatlarini innovatsion asosda boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat koʻrsatish samaradorligini oshirishning muhim omilidir. Mazkur jarayonda platforma boshqaruvi, ma’lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish, avtomatlashtirilgan servislar, raqamli logistika va mijozga yoʻnaltirilgan yondashuv boshqaruv sifatini belgilovchi asosiy tarkibiy qismlar hisoblanadi. Shuningdek, innovatsion boshqaruv mexanizmi elektron savdo xizmatlarining tezkorligi, aniqligi, moslashuvchanligi va raqobatbardoshligini kuchaytiradi.

Elektron savdo xizmatlarini boshqarishda platformalarning funksional imkoniyatlarini kengaytirish, real vaqt ma’lumotlari asosida qaror qabul qilish tizimini rivojlantirish va avtomatlashtirilgan mijoz xizmatlarini joriy etish maqsadga muvofiqdir. Shu bilan birga, logistika va omborlash jarayonlarini yagona raqamli boshqaruv tizimiga integratsiyalash, mijoz talabini tahlil qilishga asoslangan individual servislarni kuchaytirish hamda elektron savdo subyektlari uchun innovatsion boshqaruv bo‘yicha amaliy o‘quv dasturlarini kengaytirish zarur. Mazkur yondashuv elektron savdo xizmatlarining samaradorligi va bozor barqarorligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 05.10.2020 yildagi “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6079-son Farmoni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.09.2023 yildagi “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158-son Farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Elektron tijorat to‘g‘risida”gi O‘RQ-792-son Qonuni, 29.09.2022.
4. Chaffey D. *Digital Business and E-Commerce Management.* Pearson, 2022.
5. Laudon K.C., Traver C.G. *E-commerce: Business, Technology, Society.* Pearson, 2023.
6. Turban E., Outland J., Lee J., Liang T.-P. *Electronic Commerce: A Managerial and Social Networks Perspective.* Springer, 2021.

Shavqiyev Erkin - SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi professori
Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich - SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi katta o‘qituvchisi **e-mail:** Farkhod1808@gmail.com

HUDUDIY IQTISODIYOTDA ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI

Annotatsiya. *Mazkur tezisda hududiy iqtisodiyotda elektron savdo xizmatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Elektron savdo xizmatlarining hududiy bozorlar faolligi, bandlik, tadbirkorlik, iste’mol bozori, xizmatlar hajmi va raqamli integratsiyaga ta’siri yoritiladi. Tadqiqot yakunida elektron savdo xizmatlarini hududiy rivojlanish vositasi sifatida kuchaytirishga qaratilgan xulosalar hamda amaliy takliflar ishlab chiqiladi.*

Kalit so‘zlar: *elektron savdo, hududiy iqtisodiyot, xizmatlar bozori, bandlik, tadbirkorlik, raqamli integratsiya, iste’mol bozori, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish.*

Аннотация. *В данной тезисной работе анализируется социально-экономическое значение развития услуг электронной торговли в региональной экономике. Освещается влияние услуг электронной торговли на активность региональных рынков, занятость, предпринимательство, потребительский рынок, объем услуг и цифровую интеграцию. По итогам исследования сформулированы выводы и практические предложения, направленные на усиление роли электронной торговли как инструмента*

Shavqiyev Erkin Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI INNOVATSION ASOSDA BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	682
Shavqiyev Erkin Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	HUDUDIY IQTISODIYOTDA ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI	685
Shavqiyev Erkin Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI INFRATUZILMANING TA'SIRI	688
Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	ELEKTRON SAVDO XIZMATLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	692
Xayitboyeva Durdona Ollayor qizi Abduvoxidova Gulshan Akmalovna	CREAM STRATEGIYASIDAN SAMARALI FOYDALANISH	694
Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	SAMARQAND VILOYATIDA ELEKTRON SAVDO XIZMATLARI RIVOJLANISHINING ZAMONAVIY HOLATI VA TENDENSIYALARI	702
Ulugmurodov Farxod Faxriddinovich	O'ZBEKISTONDA ELEKTRON SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING O'RNI	706
Adxamjonov Shoxbozbek Bobirjon o'g'li	MOLIYAVIY XIZMATLAR SOHASINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING O'RNI VA ISTIQBOLLARI	709
Akmal Qudratovich Eshonqulov	KORXONALARDA NAQD PUL HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	711
Dilafruz Mardonova	O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	720
Djalilov Rahmonkul Hamidovich	RESPUBLIKAMIZDA ALKOGOL MAHSULOTLARINI HISOBGA OLISHDA AKSIZ SOLIG'I MASALALARI	724
Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH	728